

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ

**ЧЕРКАСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ
ІМЕНІ ГЕРОЇВ ЧОРНОБИЛЯ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ**

**ФАКУЛЬТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ
КАФЕДРА УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ**

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ
з дисципліни**

« Правові основи цивільного захисту та охорони праці »

за спеціальністю 263 „Охорона праці ”

освітнього рівня „БАКАЛАВР”

(термін навчання 3,10 роки)

(для слухачів заочної форми навчання)

Черкаси 2022

Упорядники: доцент кафедри управління у сфері цивільного захисту,
кандидат педагогічних наук **Юлія ПАНІМАШ**

Рецензенти: Професор кафедри державно-правових дисциплін Черкаського
Національного університету імені Богдана Хмельницького
Світлана ОБРУСНА.

Розглянуто та рекомендовано до друку на засіданні кафедри управління у сфері цивільного захисту Черкаського інституту пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля Національного університету цивільного захисту України
Протокол від « 28 » серпня 2022 р. №

ЗМІСТ

1.	Організаційно-методичне забезпечення. Самостійної роботи слухача...	4-5
2.	Методичні рекомендації для виконання контрольної роботи.....	6
3.	Оцінювання результатів засвоєння знань слухачів.....	7-9
4.	Вимоги до оформлення контрольної роботи.....	9-10
5.	Завдання для виконання контрольної роботи.....	11-15
6.	Інформаційний обсяг навчальної дисципліни.....	16-17
7.	Рекомендована література.....	18

1. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СЛУХАЧА

Крім аудиторних занять з навчальної дисципліни «Правові основи цивільного захисту та охорони праці», навчальні плани для здобувачів заочної форми навчання передбачають самостійну роботу, яка має на меті формування їх пізнавальної активності, засвоєння ними основних вмінь та навичок роботи з навчальними матеріалами та нормативно-правовими актами, поглиблення та розширення вже здобутих знань, підвищення рівня організованості здобувачів тощо.

Самостійна підготовка – це безперервний процес самостійної роботи здобувачів щодо поглиблення та поповнення знань, вмінь та навичок, необхідних для успішного оволодіння знаннями по даній дисципліні та виконання функціональних обов'язків за певними посадами.

Самостійна робота здобувача є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять. Зміст самостійної роботи над конкретною дисципліною визначається навчальною програмою дисципліни, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача. Самостійна робота над засвоєнням навчального матеріалу може виконуватися у бібліотеці вищого навчального закладу, навчальних кабінетах, комп'ютерних класах (лабораторіях), а також в домашніх умовах.

Здобувачам також рекомендується для самостійного опрацювання відповідна наукова література, періодичні видання та НПА.

У процесі самостійної роботи здобувачі мають оволодіти вміннями та навичками:

- організації самостійної навчальної діяльності;
- самостійної роботи в бібліотеці з каталогами;
- праці з навчальною, навчально-методичною, науковою, науково-популярною літературою;
- конспектування літературних джерел;

- роботи з довідковою літературою;
- опрацювання нормативно-правових актів; статистичної інформації тощо.

Самостійна підготовка включає в себе:

- вивчення документів законодавчого і нормативного характеру;
- постійне ознайомлення з новою юридичною, економічною, спеціальною та іншою літературою відповідно до напрямку діяльності.

Вибір питань для самостійного вивчення може бути обумовлений зацікавленістю здобувача, його прагненням до поглиблення своїх знань і навичок напрямку діяльності, а також виходячи з необхідності ліквідувати прогалини в знаннях, що можуть призвести до помилок у роботі.

Викладач може дати здобувачу індивідуальне завдання, вказавши, яку літературу необхідно вивчити і встановити строк, необхідний для цього, або запропонувати підготувати реферат по обумовленій темі, скласти проект документа. У такому разі план самостійної підготовки розробляється здобувачем і затверджується викладачем.

1. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Контрольна робота є самостійним видом роботи слухача, передбаченим навчальним планом вивчення курсу „Правові основи цивільного захисту та охорони праці”.

Під час виконання роботи потрібно спочатку записати питання, а потім дати на нього відповідь. Під час відповіді обов’язково робити посилання на нормативні акти держави, на накази України.

Перед виконанням контрольної роботи необхідно ознайомитись з методичними вказівками, питаннями, підібрати і опрацювати нормативні акти, передивитися записи, зроблені на лекціях, вивчити стан справ та виконання нормативних актів у сфері охорони праці та промислової безпеки.

На кожній сторінці слід залишати поля шириною 30 – 35 мм для зауважень рецензента. В кінці роботи потрібно вказати перелік літератури, поставити дату і підпис. Виконана робота направляється в інститут на перевірку в строк, який вказаний у графіку виконання контрольних робіт.

Оцінюється робота з урахуванням глибини викладення матеріалу, самостійності виконання та вміння використовувати теоретичні знання на практиці.

Рівень знань слухачами дисципліни за підсумками виконання контрольних робіт оцінюється з огляду на наступні критерії:

1. Повнота та правильність виконання завдання – основний критерій.
2. Здатність слухача:
 - диференціювати, інтегрувати та уніфікувати знання;
 - аналізувати зміст правових актів, які відносяться до діяльності;
 - користуватися законами та нормативно-правовими актами державних органів;

3. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ЗАСВОЄННЯ ЗНАНЬ СЛУХАЧІВ

Контрольна робота оцінюється з урахуванням глибини викладеного матеріалу, самостійності виконання, вміння пов’язувати теоретичні питання з практикою.

Оцінка за виконання контрольної роботи виставляється за національною шкалою за чотирьохбальною системою: “відмінно”, “добре”, “задовільно”, “незадовільно”, а саме:

➤ **“відмінно”** – якщо студент показав глибокі знання програмного матеріалу, грамотно і логічно його виклав, бачить проблеми та протиріччя, аналізує

та розв'язує складні завдання, прийняв вірне рішення при вирішенні практичного завдання, застосовуючи при цьому діючі нормативно-правові акти;

➤ **“добре”** – якщо студент твердо знає і виклав програмний матеріал, крім відтворення знань, ще і вміє розв'язувати типові завдання; без істотних помилок та вірно використав свої знання при письмовому вирішенні практичного завдання;

➤ **“задовільно”** – якщо студент в основному виклав матеріал, не розкривши окремих деталей, допустивши окремі несуттєві помилки при відповіді на теоретичні та практичне питання; продемонстрував вміння відтворити знання;

➤ **“незадовільно”** – якщо студент дав неправильну відповідь на поставлені питання або не по суті питання.

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ECTS	Значення оцінки ECTS	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					екзамен	залік
90-100	A	відмінно	Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили	Високий (творчий)	відмінно	зараховано
82-89	B	дуже добре	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно варіативний)	добре	
74-81	C	добре	Студент вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок			

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ECTS	Значення оцінки ECTS	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					екзамен	залік
64-73	D	задовільно	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	задовільно	
60-63	E	достатньо	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні			
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	не зараховано
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Студент володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів			

При цьому по даній системі оцінюється кожне питання окремо, а загальна оцінка по роботі виставляється як середньоарифметична оцінка по трьом питанням варіанту.

Одержавши рецензію на контрольну роботу, студент повинен уважно ознайомитися із зауваженнями рецензента, поповнити прогалини у своїх знаннях, внести в роботу необхідні виправлення, доповнення та бути готовим до її захисту.

Контрольна робота, виконана не за своїм варіантом або така, що повністю не розкриває питання, переписана із підручника чи посібника, до захисту не приймається. Вона повинна бути виконана повторно з урахуванням зауважень рецензента. На обкладинці нової роботи необхідно вказати (повторно) і разом з першою роботою направити до інституту на рецензію.

Здобувач, який без поважної причини не пред'явив контрольну роботу у визначений строк, на екзаменаційну сесію не викликається.

4. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Контрольна робота є самостійним видом роботи здобувача, передбаченим навчальним планом вивчення курсу «Правові основи організації та забезпечення цивільного захисту та охорони праці».

Здобувач при необхідності може звернутися за усною або письмовою консультацією до викладача.

Контрольна робота оформляється на аркушах формату А4 через півтора міжрядкових інтервали – для комп'ютера (розмір шрифту – 14). На сторінці має бути не більше 28-30 рядків і витримані такі поля: ліве – 30 мм, праве – 15 мм, верхнє і нижнє – по 20 мм. На обкладинці необхідно вказати назву предмету що вивчається, номер шифру залікової книжки, назву навчального закладу, прізвище, ім'я та по батькові здобувача.

Обсяг контрольної роботи має бути – **не менше 15 друкованих сторінок**, включаючи титульний аркуш, список використаних джерел.

Контрольна робота складається із теоретичних завдань. Обов'язковими вимогами до теоретичного завдання є:

- висвітлення питання;
- посилання (при запозичені тексту);
- список літератури.

Варіант завдання визначається по сумі двох останніх цифр залікової книжки. Наприклад, якщо номер залікової книжки 355, то номер варіанту завдання буде 10.

Контрольна робота приєднується до класруму в завдання „ Контрольна робота,,.

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Варіант № 1.

1. Регулювання охорони праці у колективному договорі(угоді).
2. Планування та фінансування охорони праці.
3. Положення Основного Закону України, що регулюють правові відносини у сфері охорони праці та соціального захисту в умовах виробничої і невиробничої діяльності.

Варіант № 2.

1. Комплексне вирішення завдань охорони праці. Соціальний захист працівників.
2. Вимоги з охорони праці. Принцип адаптації трудових процесів до можливостей працівника.
3. Пільги та компенсації за шкідливі та небезпечні умови праці, визначені чинним законодавством. Відшкодування шкоди працівникам за ушкодження здоров'я.

Варіант № 3.

1. Робочий час і час відпочинку; скорочена тривалість робочого часу; додаткові оплачувані відпустки; пільгове пенсійне забезпечення; види оплати праці у підвищеному розмірі залежно від класифікації основних форм виробничої діяльності.
2. Загальні закономірності регуляції діяльності людини в умовах наявності виробничих шкідливих та небезпечних чинників.
3. Забезпечення працюючих лікувально-профілактичним харчуванням.

Варіант № 4.

1. Особливості підліткового віку та правова основа охорони праці неповнолітніх. Пільгові умови та обмеження, спрямовані на поліпшення умов і охорони праці підлітків.
2. Фінансування охорони праці. Фонди охорони праці. Формування коштів фонду охорони праці, галузеві, регіональні, державні кошти фондів охорони праці. Контроль за надходженням коштів та відповідальність за правильне їх використання.
3. Регулювання охорони праці у колективному договорі(угоді).

Варіант № 5.

1. Наукові дослідження з проблем охорони праці. Науково-дослідні, проектно-конструкторські та інші організації, що спеціалізуються у сфері нормативно-творчої діяльності з питань безпеки, гігієни праці та виробничої санітарії.
2. Державний нагляд і контроль за охороною праці.

3. Розкрийте поняття та соціальне призначення адміністративного права України.

Варіант № 6.

1. Розкрийте поняття та соціальне призначення адміністративного права України.
2. Діяльність професійних спілок у сфері управління підприємством. Повноваження виборних органів професійних спілок. Уповноважені найманими працівниками особи з питань охорони праці.
3. Реалізація прав на охорону праці при укладанні працівниками трудового договору. Попередні і періодичні медичні огляди працівників.

Варіант № 7.

1. Обов'язки власника підприємства з ОП.
2. Порядок проведення навчання працівників з ОП.
3. Відповідальність за вчинення корупційних діянь.

Варіант № 8.

1. Державний контроль і нагляд в галузі охорони праці та промислової безпеки
2. Основні трудові права та обов'язки працівників, умови укладання договорів про працю. Вимоги адміністрації підприємства щодо поліпшення та оздоровлення умов праці.
3. Права та обов'язки суб'єктів господарювання під час проведення державного нагляду

Варіант № 9.

1. Забезпечення спецодягом та засобами індивідуального захисту...
2. Відшкодування шкоди, заподіяної працівнику на виробництві
3. Порядок проведення навчання працівників з ОП.

Варіант № 10.

1. Стимулювання охорони праці та відповідальність за її порушення
2. Нормативно-правові акти з охорони праці
3. Охорона праці пільгових категорій працівників. Комплексне вирішення завдань охорони праці. Соціальний захист працівників

Варіант № 11.

1. Фінансування охорони праці. Фонди охорони праці. Формування коштів фонду охорони праці, галузеві, регіональні, державні кошти фондів охорони праці. Контроль за надходженням коштів та відповідальність за правильне їх використання
2. Стимулювання охорони праці та відповідальність за її порушення
3. Нормативно-правові акти з охорони праці

Варіант № 12.

1. Зловживання владою або службовим становищем
2. Інструктажі з питань охорони праці.
3. Стажування та допуск працівників до роботи.

Варіант № 13.

1. Робочий час і час відпочинку; скорочена тривалість робочого часу; додаткові оплачувані відпустки; пільгове пенсійне забезпечення; види оплати праці у підвищеному розмірі залежно від класифікації основних форм виробничої діяльності.
2. Загальні закономірності регуляції діяльності людини в умовах наявності виробничих шкідливих та небезпечних чинників. Забезпечення працюючих лікувально-профілактичним харчуванням.
3. Комплексне вирішення завдань охорони праці. Соціальний захист працівників

Варіант № 14.

1. Матеріальна відповідальність за порушення законодавства про охорону праці.
2. Кримінальна відповідальність за порушення законодавства про охорону праці
3. Забезпечення працюючих лікувально-профілактичним харчуванням. Відшкодування шкоди працівникам за ушкодження здоров'я.

Варіант № 15.

1. Розкрийте поняття законності в діяльності органів державної влади в Україні.
2. Дисциплінарна відповідальність за порушення законодавства про охорону праці
3. Адміністративна відповідальність за порушення законодавства про охорону праці.

Варіант № 16.

1. Поняття охорони праці. Нормативно-правові акти з охорони праці.
2. Принципи та гарантії охорони праці державних службовців.
3. Стимулювання охорони праці та відповідальність за її порушення

Варіант № 17.

1. Зловживання владою або службовим становищем
2. Інструктажі з питань охорони праці.
3. Стажування та допуск працівників до роботи

Варіант № 18.

1. Комплексне вирішення завдань охорони праці. Соціальний захист працівників.
2. Вимоги з охорони праці. Принцип адаптації трудових процесів до можливостей працівника.
3. Пільги та компенсації за шкідливі та небезпечні умови праці, визначені чинним законодавством. Відшкодування шкоди працівникам за ушкодження здоров'я.

Варіант № 19.

1. Регулювання охорони праці у колективному договорі(угоді).
2. Планування та фінансування охорони праці.
3. Положення Основного Закону України, що регулюють правові відносини у сфері охорони праці та соціального захисту в умовах виробничої і невиробничої діяльності.

Варіант № 20.

1. Гарантії прав на охорону праці. Відшкодування шкоди працівникам за ушкодження здоров'я.
2. Організація охорони праці.
3. Адміністративна відповідальність за порушення законодавства про охорону праці.

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Конституція України: [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://portal.rada.gov.ua/rada/control/uk/index>.
2. Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012р. №5403-VI.
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 № 8073-X.
4. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 № 2341-III.
5. Закон України від 05.04.2007 р. №1546-VI «Про основні засади Державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності».
6. Закон України від 02.03.2015 р. № 222-III «Про ліцензування видів господарської діяльності».
7. Закон України від 06.09.2005 р. № 2806-IV «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності».
8. Закон України «Про звернення громадян» від 02.10.1996 року № 393/96-ВР//Голос України. -1996.
9. Закон України від 18.01.2003 р. № 2245-III «Про об'єкти підвищеної небезпеки».
10. Закон України від 10 грудня 2015 року № 889-VIII «Про державну службу».
11. Закон України від 14.10.2014 року № 1700-VII «Про запобігання корупції».
12. Закон України від 07.06.2012 р. № 4909-VI «Про загальнодержавну цільову програму захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру на 2013-2017 рік».
13. Указ Президента України від 16.01.2013р. №20 «Положення про Державну службу України з надзвичайних ситуацій».
14. Наказ МВС України від 02.11.2015 р. № 1337 «Порядок проведення планових (позапланових) перевірок щодо додержання суб'єктом господарювання вимог законодавства у сфері цивільного захисту, техногенної та пожежної безпеки».
15. Наказ МВС України від 27.07.2016 № 725 «Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів МНС України».
16. Указ Президента України від 24.12.2012р. №726 «Про деякі заходи з оптимізації системи центральних органів виконавчої влади».
17. Указ Президента України Указу Президента України від 07.02.2008 №109/2008 «Про першочергові заходи щодо забезпечення реалізації та гарантування конституційного права на звернення до органів державної влади та органів місцевого самоврядування».
18. Постанова КМУ від 29.02.2012 р. № 306 «Про затвердження критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю) у сфері техногенної та пожежної безпеки».

19. Постанова КМУ від 05.06.2013 р. №440 «Порядок подання і реєстрації декларації відповідності матеріально-технічної бази суб'єкта господарювання вимогам законодавства з питань пожежної безпеки».

20. Постанова КМУ від 26.12.2003р. №2030 «Порядок обліку пожеж та їх наслідків».

21. Постанова КМУ від 11.05.2011 р. № 560 «Порядок затвердження проєктів будівництва і проведення їх експертизи».

22. Постанова КМУ від 31.05.2006 р. № 774 «Тарифи на проведення органом державного пожежного нагляду експертизи (обстеження) протипожежного стану підприємства, об'єкта, приміщення».

23. Постанова КМУ від 04.07.2001 р. №756 «Перелік документів, які додаються до заяви про видачу ліцензії для окремого виду господарської діяльності».

24. Постанова КМУ від 05.08.2015 р. №609 «Про затвердження переліку органів ліцензування».

25. Постанова КМУ від 24.03.2004 р. №368 «Порядок, класифікація надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру за їх рівнями».

26. Постанова КМУ від 11.07.2013 р. № 593 «Положення про порядок проходження служби цивільного захисту особами рядового і начальницького складу».

27. Постанова КМУ від 20.02.2012 р. №110 «Деякі питання надання підрозділами Державної служби з надзвичайних ситуацій платних послуг».

28. Постанова КМУ від 26.10.2011 р. № 1102 «Деякі питання надання платних послуг підрозділами Міністерства надзвичайних ситуацій України».

29. Постанова КМУ від 27.06.2012 р. № 590 «Державна цільова соціальна програма забезпечення пожежної безпеки на 2012-2015 роки».

30. Постанова КМУ від 26.06.2013 р. № 444 «Про затвердження Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях».

31. Розпорядження КМУ від 09.06.2011 р. № 550-р «Перелік платних послуг, які надаються Державною інспекцією техногенної безпеки України».

32. Наказ МНС України від 25.05.2012 р. № 863 «Порядок проведення перевірок органами Державної інспекції техногенної безпеки України».

33. Наказ МНС України від 18.07.2006 р. № 444 «Методика розрахунку витрат часу та вартості проведення органом ДПН оцінки (експертизи) протипожежного стану підприємства, об'єкта, приміщення та проектно-кошторисної документації, затвердження якої не потребує висновку комплексної державної експертизи».

34. Наказ МНС України від 20.05.2009 р. № 347 «Типове положення про пожежно-технічну комісію».

35. Наказ МНС України від 23.09.2003 р. № 355 «Положення про порядок розроблення, затвердження, перегляду, скасування та реєстрації нормативно-правових актів з пожежної безпеки».

36. Наказ МНС України від 11.05.2006 р. №278 «Інструкція з організації роботи органів державного пожежного нагляду з питань видачі дозволу на початок роботи підприємств та оренду приміщень».

37. Наказ МНС України від 29.09.2011 р. № 1037 «Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з надання послуг і виконання робіт протипожежного призначення».

38. Наказ МНС України від 29.09.2011 р. № 1038 «Порядок контролю за додержанням ліцензіатами ліцензійних умов провадження господарської діяльності з надання послуг і виконання робіт протипожежного призначення».

39. Наказ МНС України від 21.03.2012 р. № 621 «Порядок утворення Держтехногенбезпекою України підрозділу для організації та здійснення пожежно-технічного обслуговування підприємств, установ, організацій та інших об'єктів на підставі договорів».

40. Наказ МНС України від 21.03.2012 р. № 621 «Утворення територіальних органів МНС України в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі підрозділів для охорони від пожеж підприємств, установ, організацій та інших об'єктів на підставі договорів».

41. Наказ ДНС України від 07.02.2013 р. №7 «Про затвердження граничної чисельності територіальних органів ДСНС та їх типових структур».

42. Наказ МНС України від 23.07.2003 р. № 251. «Про затвердження та введення в дію Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення, Інформаційної картки про адміністративне правопорушення та Порядку заповнення інформаційної картки про адміністративне правопорушення».

43. Наказ МНС України від 21.10.2003 р. № 397 «Інструкція з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення відповідно до статті 188-16 Кодексу України про адміністративні правопорушення».

44. Збірник «Пожежна безпека». Нормативні акти та інші документи, 1-18 томи, м. Київ видавництво «Основа», 1997 – 2012.

45. «Правила пожежної безпеки в Україні», затвержені Наказом МВС України від 30.12.2014 р. № 1417, зареєстровані в Міністерстві юстиції України 05.03.2015 р. за № 252/26697.

46. Авер'янов В. Б. Органи виконавчої влади в Україні / В. Б. Авер'янов; НАН Укр.: Ін-т держави ім. Корецького.- К.: ІнЮре, 1997.- 48с.

47. Административное право Украины: учебное пособие / под ред. Ю. П. Битяк, В. В. Зуй.-Х., 1999.- 224с.

48. Адміністративне право України: підручник для юридичних вузів і фак. / Ю. П. Битяк, В. В. Богуцький, В. М. Гаращук та ін.; за ред. Ю. П. Битяка.- Х., 2000.- 520с.

49. Административное право зарубежных стран: учебное пособие.- М.: Спарк, 1996.- 226с.

50. Адміністративне право України: Підручник: За заг.ред. д.ю.н., проф. Коломоець Т.О. – Київ: „Істина”, 2008. - с.

51. Андрійко О. Ф. Державний контроль у сфері виконавчої влади / О. Ф. Андрійко.- К., 1999.- 45с.

52. Бандурка О. М. Адміністративний процес: підручник для вищих навч. закл. / О. М. Бандурка, М. М. Тищенко.- К., 2002.- 288с.

53. Битяк Ю. П. Адміністративне право України : підручник / Ю. П. Битяк, В. М. Гаращук, О. В. Дьяченко та ін. К.: Юрінком Інтер, 2007. — 544 с.

54. Ващенко С. В. Адміністративна відповідальність: навч. посібник / С. В. Ващенко, В. Г. Поліщук.- Запоріжжя, 2001.- 142с.
55. Ващенко С. В. Провадження по виконанню постанов про накладення адміністративних стягнень : навч. посібник / С. В. Ващенко, В. Г. Поліщук.- Запоріжжя, 2000.- 72с.
56. Волинка К. Г. Теорія держави і права: навч. посібник / К. Г. Волинка.- К., 2003.- 240с.
57. Голосніченко І. П. Адміністративне право України (основні категорії і поняття) / І. П. Голосніченко.- К., 1998.- 98с.
58. Гончарук С. Т. Адміністративна відповідальність за законодавством України : навч. посібник / С. Т. Гончарук.- К., 1996.- 67с.
59. Гончарук С. Т. Суб'єкти адміністративного права України: навч. посібник / С. Т. Гончарук.-К., 1998.- 112с.
60. Державне управління: теорія і практика / за заг. ред. В. Б. Авер'янова.- К., 1998.- 432с.
61. Ківалов С. В. Адміністративне право України : навчально-методичний посібник / С. В. Ківалов, Л. Р. Біла.- Одеса : Юридична література, 2002.- 312с.
62. Кисіль С. П. Центральні органи виконавчої влади України: стан і розвиток: наукове видання / С. П. Кисіль.- К., 1999.- 80с.
63. Коваль Л. Адміністративне право України / Л.Коваль.- К., 1994.- 208с.
64. Колпаков В. К. Адміністративне право України / В. К. Колпаков.- К., 1999.- 736с.
65. Кампо В. М. Становлення нового адміністративного права України: науково-популярний нарис / В. М. Кампо, Н. Р. Нижник, Б. П. Шльоер; за заг. ред. В. М. Кампо.- К., 2000.- 60с.
66. Комзюк А. Т. Заходи адміністративного примусу в правоохоронній діяльності міліції: поняття, види та організаційно-правові питання реалізації : монографія / А. Т. Комзюк.- Х., 2002.- 336с.
67. Коломoeць Т. О. Методичний посібник з курсу «Адміністративне право України» для студентів юридичного факультету / Т. О. Коломoeць.- Запоріжжя : ЗДУ, 2001.- 207с.
68. Котюк І. І. Основи публічного права України / І. І. Котюк.- К. : Логос, 1998.- 160с.- (Бібліотека школяра).
69. Овсянко Д. М. Административное право: учебное пособие / Д. М. Овсянко.- М., 2001.- 468с.
70. Правознавство: Підручник / Авт. кол.: Демський С.Е., Ковальський В.С., Колодій А.М. (керівник авт. кол.) та інші; За ред. В.В. Копейчикова. - 7-е вид., стер. - К.: Юрінком Інтер, 2003. - 736 с.
71. Плішкін В. М. Теорія управління органами внутрішніх справ : підручник / В. М. Плішкін.- К., 1999.-702 с.
72. Старилов Ю. Н. Курс административного права : в 3 т./ Ю. Н. Старилов.- М., 2002.- Т.1 : История. Наука. Предмет. Нормы. Субъекты.- 728с.
73. Теоретичні засади вирішення проблеми державного управління в Україні: наукова доповідь / за заг. ред. Ю. С. Шемшученко Ю. С., В. Б. Авер'янова.- К., 1995.- 23с.

74. Тихомиров Ю. А. Курс административного права и процесса / Ю. А. Тихомиров.- М., 1998.- 798с.
75. Толковый словарь по управлению.- М. : Алане, 1994.- 252с.
76. Цветков В. В. Державне управління: основні фактори ефективності (політико-правовий аналіз) / В. В. Цветков.- Х. : Право, 1996.- 376с.
77. Энциклопедический словарь / под ред. Б. В. Введенского.- М., 1954.- С.380.
78. Офіційний сайт ДСНС України: [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mns.gov.ua>
79. Офіційний сайт У ДСНС України в Черкаській області: [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://ck.mns.gov.ua/>
80. Урядовий портал: [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>
81. Офіційний сайт президента України: [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua>
- Офіційний сайт Верховної Ради України: [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://portal.rada.gov.ua/rada/control/uk/index>